

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Ministerie van Algemene Zaken  
De minister-president  
De heer drs. M. Rutte  
Postbus 20001  
2500 EA 'S-Gravenhage

cc: alle leden van het kabinet

**Raad voor het openbaar  
bestuur**

Korte Voorhout 7  
2511 CW Den Haag

Postbus 20011  
2500 EA Den Haag  
www.rob-rfv.nl

**Contactpersoon**

Eva de Best

T 06 11794390  
eva.best@rob-rfv.nl

**Kenmerk**

2012-0000722979

Datum 6 december 2012  
Betreft Vermaatschappelijking en burgerbetrokkenheid

Geachte heer Rutte,

Een actief betrokken samenleving is wezenlijk voor een levende democratie. Diverse adviesraden hebben daarom in de afgelopen tijd aandacht besteed aan urgente vragen over de relatie tussen overheid en samenleving en tussen bestuur en burgers in het gehele publieke domein. Zo bracht de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid dit jaar twee wetenschappelijke adviezen over deze thematiek uit: 'Vertrouwen in burgers' en 'Publieke zaken in de marktsamenleving', en pleitte de Raad voor het openbaar bestuur in een recent advies over burgerschap en vermaatschappelijking voor een 'kabinetsbrede, herkenbare bestuurlijke strategie'. Ook andere adviesraden hebben geadviseerd over de relatie tussen overheid en samenleving, gericht op het eigen publieke domein. De Onderwijsraad adviseerde bijvoorbeeld over de betekenis van schoolgemeenschappen en over burgerschap, de Raad voor de Volksgezondheid & Zorg over goed patiëntschap en nieuwe vormen van *governance* in de zorg en de (voorgangers van de) Raad voor de leefomgeving en infrastructuur over het faciliteren van de samenleving ten behoeve van de energietransitie. De Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling pleitte eerder voor 'bevrijdende kaders' en werkt op dit moment aan een advies over de veerkracht van de samenleving. De Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid adviseerde onlangs over sociale innovatie in Europees verband en bereidt een breder advies voor over het belang van maatschappelijke innovatie en van co-creatie. De Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken adviseerde over mogelijkheden om burgers, maatschappelijke organisaties en private partijen te betrekken bij de uitvoering van het vreemdelingenbeleid. Ook in de werkprogramma's van de adviesraden voor de komende jaren blijven vermaatschappelijking en burgerbetrokkenheid belangrijke thema's.

Het bevorderen van burgerbetrokkenheid en vermaatschappelijking vereist dat de rijksoverheid systematisch nagaat of zij wel voldoende gebruik maakt van de vitaliteit van de samenleving en van de kennis en expertise van burgers. Waar hebben burgers een directe betrokkenheid bij het behartigen van publieke belangen? Krijgen maatschappelijke initiatieven voldoende ruimte en worden

nieuwe vormen van samenwerking beproefd waarmee complexe maatschappelijke problemen effectief en efficiënt kunnen worden aangepakt? Het nieuwe kabinet is nu aan zet om in lijn met deze kansen en waar dat nuttig is extra impulsen te geven aan maatschappelijke initiatieven dan wel bestaande belemmeringen daarvoor uit de weg te ruimen.

**Datum**  
6 december 2012  
**Kenmerk**  
2012-0000722979

Wij nodigen het kabinet uit om de eigen beleidsvoornemens te bezien in het licht van de door de diverse raden geschetste perspectieven en om in de komende maanden te onderzoeken welke stappen gezet kunnen worden om substantieel winst te boeken, zowel vanuit het oogpunt van betrokken burgerschap als vanuit het oogpunt van effectief en efficiënt bestuur ten behoeve van het publiek belang. We bieden aan om vanuit de eigen kennis en expertise van de adviesraden een bijdrage te leveren aan dit proces. Er ligt immers geen blauwdruk klaar voor vermaatschappelijking en burgerbetrokkenheid die we in de diverse domeinen kunnen inzetten om de relatie tussen overheid en samenleving opnieuw in te richten. Omgekeerd is de dynamiek die leidt naar vermaatschappelijking geen vanzelfsprekend, autonoom proces zonder haken en ogen. De nieuwe maatschappelijke werkelijkheid is er een van interactie en kan alleen in een gezamenlijk leerproces gestalte krijgen. Per domein kunnen daartoe verschillende paden worden bewandeld en kan de nieuwe relatie verschillende vormen aannemen. Maar gegeven de reikwijdte van deze verandering en de omvang van de opgave is een kabinetsbrede inzet noodzakelijk, samen met burgers, maatschappelijke organisaties en lokale overheden. We roepen het kabinet op om deze uitdaging aan te gaan.

Met vriendelijke groet,

prof. dr. J.A. Bruijn, voorzitter Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid

J. Daalmeijer, voorzitter Raad voor Cultuur

prof. dr. G.T.M. ten Dam, voorzitter Onderwijsraad

mr. A.C.J. van Doijeweert, voorzitter Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken

mr. S. Harchaoui, voorzitter Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling

prof. dr. J.A. Knottnerus, voorzitter Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

mr. H.M. Meijdam, voorzitter Raad voor de leefomgeving en infrastructuur

prof. drs. M.H. Meijerink, voorzitter Raad voor de Volksgezondheid & Zorg

prof. drs. J. Wallage, voorzitter Raad voor het openbaar bestuur